10 pårørendepolitiske prinsipper

1. Anerkjennelse

Pårørende og familieomsorg må få anerkjennelse for den viktige jobben de gjør for de kommunale omsorgstjenestene og i samhandling med spesialisthelse-tjenesten. Denne anerkjennelsen skal være grunnlaget for og reflekteres i alle beslutninger og tiltak som utarbeides som angår og som har påvirkning på pårørende og familier sin situasjon.

2. Informasjon

Pårørende må ha lett tilgang til nødvendig informasjon, bistand, opplæring, råd og veiledning. Dette må være tilpasset den enkelte pårørendes kompetansenivå, livsfase, behov og den omsorgen de ønsker å yte.

3. Rådgivning

Pårørende har behov for økonomisk, praktisk og emosjonell støtte og rådgivning. De må informeres om muligheter og tilbudene som finnes innenfor helsehjelp, hjelp for egen del og hjelp til avgjørelser vedrørende egen livssituasjon ut fra livsfasen de er i (studier, arbeid, økonomi med mer).

4. Avlastning og fritid

Pårørende og de som yter familieomsorg må ha jevnlige muligheter til å ta seg fri for egen del. Derfor må det tilbys fleksible og adekvate avlastningstilbud, som både den/de pårørende og den/de er pårørende til opplever som relevante og trygge og tilpasset pårørendes behov.

5. Helsebehov og forebygging

Pårørendes egen helse må ivaretas. De må tilbys den hjelp de trenger for å anerkjenne dette og få forebygge helseplager for sin egen helses del.

Pårørendealliansen

6. Sosial inkludering

Pårørende og familier som yter omsorg skal ha lik rett til et sosialt liv på linje med det andre har.

7. Like muligheter

Pårørende og familier som yter omsorg må ha diagnose- eller tilstandsuavhengig grunnleggende like muligheter i alle livsfaser og uavhengig av kjønn, bosted, inntekt eller alder, til å gjøre valg i alle livets anliggender.

8. Valgfrihet

Pårørende skal ha rett til å velge fritt om de vil være uformelle omsorgsytere og i hvilket omfang de ønsker å være involvert. De skal ha rett til å si fra når dette endrer seg. De som mottar hjelpen skal ha rett til å velge hvem de vil ha som omsorgsyter.

9. Kombinere jobb og omsorg

Voksne pårørende må gis muligheter til å kombinere omsorgsoppgaver og lønnet arbeid. Dette fordrer et fleksibelt innstilt arbeidsmarked. Helse og omsorgstjenestene må gi adekvat hjelp i arbeidstiden så man ikke ufrivillig må endre sitt eget arbeidsliv.

Det offentlige må lage rammebetingelser som gjør arbeidsgiverne og næringslivet i stand til å støtte pårørende i disse fasene uten merkostnader eller avhengig av hvem som er arbeidsgiver. Pårørende som ønsker seg tilbake i arbeid etter omsorgsyting skal omfattes av offentlig støtteordninger til å returnere til arbeidslivet.

10. Økonomisk sikkerhet

Pårørende må få rådgivning for valg de tar og hva de medfører. De skal kompenseres når de utfører oppgaver som det offentlig ellers måtte utført, slik at de ikke taper inntekt i henhold til andre omsorgsytelser. De må være omfattet av trygdeordninger som sikrer dem rettigheter i forhold til inntektsbortfall, ulykker og alderspensjon.